

Werken als medisch specialist

Vrij beroep & Dienstverband

Werken als medisch specialist

Vrij beroep & Dienstverband

Inhoud

Vooraf	5
Vrij beroep	6
Goodwill	8
Dienstverband	11
Voor- en nadelen van vrij beroep en dienstverband	15

de Jonge Specialist

De Jonge Specialist heeft de grootst mogelijke zorg besteed aan de samenstelling van deze brochure. Desondanks accepteert De Jonge Specialist geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden in de informatie, noch voor de eventuele schade, overlast of ongemak dan wel andersoortige gevolgen die voortvloeien uit of samenhangen met het gebruik van deze brochure.

— 01

Vooraf

In Nederland werken ruim 22.000 medisch specialisten, waarvan zo'n 40% in vrij beroep. De meesten van hen werken in algemene ziekenhuizen. Daarnaast zijn medisch specialisten vrij beroepsbeoefenaren werkzaam in een eigen praktijk (met name psychiaters), als zelfstandige zonder personeel (ZZP'er) in een zelfstandig behandelcentrum of als waarnemer.

In universitair medische centra zijn alle medisch specialisten in dienstverband. In algemene ziekenhuizen kunnen medisch specialisten zowel in dienstverband werken als in vrij beroep. Bepaalde beroepsgroepen en/of bepaalde instellingen kennen een cultuur waarin één van beide opties dominant is, waardoor je bij de keuze voor een bepaald specialisme of instelling ook al voorsorteert op de keuze voor de ene of de andere werkvorm. Zo zijn vrijwel alle kinderartsen bijvoorbeeld in dienstverband.

In deze folder lees je meer over:

- de manier waarop het vrij beroep in algemene ziekenhuizen wordt vormgegeven;
- goodwill en ingroeiregelingen in geval van vrij beroep;
- de manier waarop dienstverband is geregeld;
- de voor- en nadelen van vrij beroep en dienstverband.

Met deze informatie kun je straks, bij het afronden van je opleiding, een keuze maken die bij jou past.

Het kan natuurlijk voorkomen dat deze brochure geen antwoord geeft op jouw specifieke vraag. Als je lid bent van De Jonge Specialist, kun je jouw vraag voorleggen aan het Kennis- en Dienstverleningscentrum van de LAD en de Federatie Medisch Specialisten, telefoonnummer 088 - 13 44 122. of via info@dejongespecialist.nl

02

Vrij beroep

Vóór 2015 kon een vrijgevestigde medisch specialist zijn honorarium en het ziekenhuis de overige kosten bij de zorgverzekeraar of de patiënt declareren. Per 1 januari 2015 is de integrale bekostiging ingevoerd. Hierdoor kunnen de kosten van het honorarium van de vrijgevestigde medisch specialist alleen door het ziekenhuis gedeclareerd worden, waardoor het zelfstandige declaratierecht van de vrijgevestigde medisch specialist is komen te vervallen. Hiermee kwam ook het debiteurenrisico (het risico dat een vrijgevestigde medisch specialist loopt als de patiënt niet betaalt) te vervallen. De Belastingdienst leek de vrijgevestigde medisch specialist daardoor niet meer als ondernemer te zien.

Dit zorgde ervoor dat vrijgevestigde medisch specialisten zich op een andere manier moesten organiseren in relatie tot het ziekenhuis. Het merendeel van de vrijgevestigde medisch specialisten is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de raad van bestuur van het ziekenhuis en heeft zich lokaal georganiseerd in Medisch Specialistische Bedrijven (MSB's). Er zijn ongeveer 70 grote MSB's in Nederland. De meeste MSB's zijn georganiseerd als maatschap of als coöperatie.

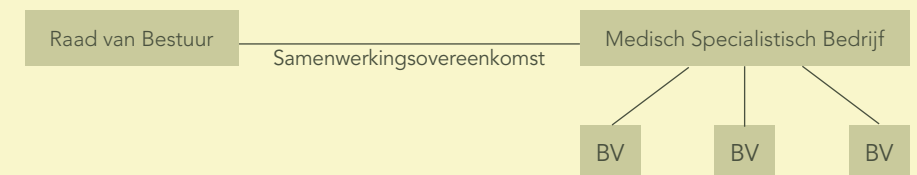
Samenwerkingsmodel

De Federatie Medisch Specialisten heeft samen met de Nederlandse Vereniging voor Ziekenhuizen (NVZ) een aantal modellen ontwikkeld waarin een ander ondernemersrisico bestaat dan het debiteurenrisico, zodat medisch specialisten in vrij beroep in het ziekenhuis ondernemer konden blijven (zie kader). Het samenwerkingsmodel met de inrichting van een MSB bleek in de praktijk het best haalbaar.

Het ontstaan van het samenwerkingsmodel heeft ertoe geleid dat er meer gelijkgerichtheid ontstaat in het ziekenhuis. Dat wil zeggen dat zowel de vrijgevestigde medisch specialisten als de raad van bestuur van het ziekenhuis hetzelfde belang hebben. Ook onderling tussen medisch specialisten is er meer hetzelfde belang omdat ze samen in het MSB zitten en niet meer per specialisme in een eigen maatschap zijn georganiseerd. Vrijgevestigde medisch specialisten zijn daardoor meer betrokken bij andere specialismen en kleinere vakgroepen hebben vaak een stevigere positie gekregen.

Samenwerkingsmodel: hierbij verenigen afzonderlijke maatschappen zich in een MSB. De meest voorkomende juridische vormen zijn een maatschap of een coöperatie. In beide gevallen gaat het MSB een samenwerkingsovereenkomst aan met het ziekenhuis.

Het MSB kan ook medisch specialisten in dienst nemen, bijvoorbeeld als chef de clinique. Het MSB is juridisch niet verplicht de Arbeidsvoorwaardenregeling Medisch Specialisten (AMS) te volgen maar de Federatie en de LAD adviseren om dit wel te doen.

Organogram van een algemeen ziekenhuis met een samenwerkingsmodel

Participatiemodel: hierbij worden vrijgevestigde medisch specialisten mede-eigenaar van het ziekenhuis. Nadeel is dat er volgens de wet vooralsnog geen winst mag worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dit model is op dit moment daarom weinig rendabel en wordt mede daarom nog in weinig ziekenhuizen toegepast. Een voorbeeld van een participatiemodel is het ziekenhuis Bernhoven te Uden.

03 Goodwill

Toetreding tot een MSB heeft financiële consequenties, waarvan goodwill de meest bekende is. Goodwill is de vergoeding voor de overdracht van verdien capaciteit van de ene medisch specialist aan de andere. Met verdien capaciteit wordt bedoeld één jaar praktijkopbrengst na aftrek van praktijkkosten. Oftewel goodwill is het gemiddelde jaarinkomen van het lid van het MSB.

Voorbeeld goodwillberekening

Een vakgroep telt vier fulltime maten, overgedragen wordt één fulltime praktijkaandeel (=25%)

De vakgroepomzet is	€ 1.000.000,-
De vakgroepkosten zijn	€ 120.000,-
Te verdelen vakgroepwinst is	€ 880.000,-
De goodwill bedraagt	€ 880.000,- x 25% = € 220.000,-

* De bedragen in dit voorbeeld zijn een sterke vereenvoudiging van de werkelijkheid.

De hoogte van de goodwill wordt bepaald door de koper (lees: toetredende medisch specialist) en verkoper (lees: vertrekkende medisch specialist). Immers, de verkoper vraagt een prijs, de koper treedt hierover in onderhandeling.

Meestal schakelt de koper een adviseur in. Deze adviseur kan de medisch specialist adviseren en eventueel voor hem onderhandelen over de toetredingsvoorwaarden. Ook kan hij helpen bij de af te sluiten financiering of verzekeringen. Deze adviseur dient ervaren te zijn in de ziekenhuissector, voorbeelden zijn VvAA en Sibbing & Wateler.

Ook kan afgesproken worden dat de Federatie Medisch Specialisten een bindend advies uitbrengt over de hoogte van de goodwill, zodat hier niet over onderhandeld hoeft te worden.

MSB-kapitaal

Vaak vraagt het MSB naast de goodwill ook een bedrag als bijdrage aan het MSB-kapitaal. Het MSB-kapitaal is het eigen vermogen van het MSB dat noodzakelijk is om als onderneming te kunnen functioneren. Dit bedrag zal dan moeten worden meegefinancierd.

Betaling

Het betalen van goodwill of MSB-kapitaal kan in één keer, zoals in het verleden gebruikelijk was. Daar werd dan vaak een lening voor afgesloten. Tegenwoordig is er ook een inverdienregeling om op die manier goodwill te betalen.

Inverdienen is meestal alleen mogelijk als hiervoor een regeling is binnen het betreffende MSB of vakgroep. Inverdienen wordt op steeds meer plaatsen mogelijk. Bij een inverdienregeling wordt goodwill en/of MSB-kapitaal betaald door enkele jaren als nieuw MSB-lid minder te verdienen. Hierdoor hoeft de toetredster niet naar een bank om het te betalen bedrag vooraf te financieren. Bovendien wordt het te betalen bedrag gekoppeld aan de winst die gegenereerd wordt tijdens de betaaljaren.

Soms is er de keuze om goodwill in één keer of door inverdienen te betalen. In dat geval kan het zijn dat korting wordt geboden op betalen in één keer. Hoe dan ook, de systematiek van inverdienen dient erop gericht te zijn dat een toetredster via een inverdienregeling niet méér betaalt dan bij betalen ineens.

Voorbeeld inverdienregeling

In aansluiting op het voorbeeld goodwillberekening, mag de toetreders zich in vier jaar in verdienen.

In die eerste vier jaar wordt jaarlijks een bedrag van 25% op het winstaandeel ingehouden. Daardoor ontvangt de toetreders gedurende vier jaar 75% van € 220.000 = € 165.000.

De jaarlijks (bij benadering) betaalde € 55.000 x 4 = wederom € 220.000.

* Ook in dit voorbeeld geldt weer dat dit een sterke vereenvoudiging is van de werkelijkheid.

Het komt steeds vaker voor dat voorafgaand aan toetreding, het kandidaat MSB-lid eerst in dienstverband treedt van het MSB. Dit is dan meteen een wederzijdse kennismaking. Hier zijn geen regels voor, maar het uitgangspunt is dat deze situatie niet te lang moet duren. Vaak wordt er een jaarcontract afgesproken.

Meer info via:
www.dejongespecialist.nl

04

Dienstverband

Als medisch specialist in dienstverband zijn de minimale arbeidsvoorwaarden via een collectieve arbeidsovereenkomst al geregeld. Daarnaast kun je als medisch specialist altijd met de werkgever onderhandelen over nog betere arbeidsvoorwaarden.

Voor medisch specialisten in een algemeen of categoriaal ziekenhuis geldt de Arbeidsvoorwaardenregeling Medisch Specialisten (AMS), voor medisch specialisten in een universitair medisch centrum geldt de cao UMC en voor medisch specialisten in een GGZ-instelling geldt de cao GGZ.

In de AMS staat een salarisschaal die geldt voor alle medisch specialisten in dienstverband. Een fulltime-functie bedraagt 45 uur per week.

In de cao UMC zijn meerdere salarisschalen opgenomen, afhankelijk van de specifieke functie van de medisch specialist (bijvoorbeeld universitair medisch specialist of hoogleraar). Een fulltime-functie bedraagt 40-48 uur per week.

In de cao GGZ staat een salarisschaal die geldt voor medisch specialisten. Een fulltime-functie bedraagt 36 uur per week, maar kan worden uitgebreid tot maximaal 45 uur per week.

AMS		cao UMC		cao GGZ	
Trede	Salaris o.b.v. 45 uur per week (per 1-7-2018)	Trede	Salaris o.b.v. 40 uur per week (per 1-8-2017)	Trede	Salaris o.b.v. 36 uur per week (per 1-7-2018)
0	6636	0	7530	0	5013
1	7478	1	7964	1	5683
2	8368	2	8392	2	6262
3	9261	3	8830	3	6885
4	10155	4	9262	4	7512
5	11048	5	9699	5	8136
6	11941	6	10131	6	8760
		7	10567		
		8	11000		

Bruto salaris per maand: functie medisch specialist in een algemeen ziekenhuis, functie universitair medisch specialist in een universitair medisch centrum en functie medisch specialist in een GGZ-instelling.

Toeslagen en regelingen

- Bovenop het maandelijkse salaris komt nog vakantietoelage van 8%. Ook wordt door het ziekenhuis maandelijks de werkgeversbijdrage voor bijvoorbeeld pensioen en zorgverzekeringswet betaald. Verder wordt door het ziekenhuis bij ziekte het eerste jaar het loon voor 100% doorbetaald en het tweede jaar voor 70%.
- In de AMS is inconvenientietoelage geregeld voor de diensten. Er wordt uitgegaan van negen diensten per week (door de weeks 5 avond- en nachtdiensten, plus zaterdag 2 en zondag 2 diensten). Er wordt een frequentietoelage toegekend voor het aantal diensten per maand en een intensiteitstoelage voor de intensiteit van de diensten per maand. Bij de intensiteit van de diensten wordt rekening gehouden met het aantal uur dat de medisch specialist daadwerkelijk moet werken tijdens zijn dienst. Hoe de inconvenientietoelage precies is opgebouwd is afhankelijk van de lokale situatie.
- In de cao UMC is er een toeslag verzwarende omstandigheden (TVO) voor de diensten. Afhankelijk van het aantal diensten en het aantal uur dat de medisch specialist per dienst daadwerkelijk heeft gewerkt, wordt hij ingeschaald.
- De cao GGZ kent een vergoeding voor het doen van bereikbaarheids-, aanwezigheids- en consignatiediensten. Daarnaast is er een bijzondere vergoeding voor het verrichten van crisisdiensten.

- In de AMS heeft een medisch specialist recht op 30 dagen vakantie per jaar en daarnaast 10 dagen verlof voor bij- en nascholing.
- In de cao UMC is er recht op 24 dagen vakantie, 6 dagen productie gebonden vakantie en 10 dagen bij- en nascholing. Productie gebonden vakantiedagen betekenen dat deze alleen kunnen worden opgenomen als de productie dat jaar behaald is.

— 05

Voor- en nadelen van vrij beroep en dienstverband

De werkvormen dienstverband en vrij beroep groeien steeds meer naar elkaar toe. Er wordt bewust naar gestreefd deze verschillen in de nabije toekomst zo klein mogelijk te maken. Wel blijft het belangrijk de keuzemogelijkheid voor deze beide werkvormen overeind te houden, juist omdat aan beide vormen voor- en nadelen kleven. Hierna sommen we op hoofdlijnen de voor- en nadelen van vrij beroep op.

Vrij beroep

Voordelen:

- Er is geen arbeidscontract met ziekenhuis of MSB, waardoor er geen hiërarchische relatie is.
- Het MSB heeft doorgaans een goede positie in het ziekenhuis, waardoor de invloed van de MSB-leden op het ziekenhuisbeleid groot is.
- Het inkomen van de vrij beroepsbeoefenaar is doorgaans hoger dan in dienstverband.
- Dit hoge inkomen start direct na toetreding. Er is dus geen periodieke opbouw zoals in de AMS. In de beginjaren is er wel een aflossingsplicht op de goodwillfinanciering ofwel een lager honorarium vanwege ingroeien.

Nadelen:

- Je moet zelf je pensioen regelen. Je bouwt verplicht pensioen op bij de Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten (SPMS). Zie www.spms.nl.

Tip: de SPMS biedt de mogelijkheid voor een financiële scan. Die is gratis als deze bij hen op kantoor plaatsvindt.

- Als vrij beroepsbeoefenaar moet je ook zelf je arbeidsongeschiktheidsverzekering regelen. Dat kan bij diverse verzekeraars.

Tip: Ga na of het MSB of de vakgroep een collectieve verzekering heeft, dit kan korting op de premie betekenen. Als dat niet het geval is, kan ook een kortingsregeling van toepassing zijn omdat je via je wetenschappelijke vereniging bent aangesloten bij de Federatie, die voor haar leden korting bij diverse verzekeraars heeft geregeld.

Tip: Ga als vrouwelijk medische specialist meteen na bij het afsluiten of de arbeidsongeschiktheidsregeling voorziet in zwangerschapsvervangings. Houdt tevens rekening dat je hiervoor niet tijdens een reeds bestaande zwangerschap kan verzekeren.

- Je inkomen is afhankelijk van de winst van het MSB, dus fluctueert enigszins.
- Vaak heb je een eigen BV met bijbehorende boekhouding en fiscale aangifte.
- Vaak moet je bij toetreding goodwill en/of MSB-kapitaal betalen, waardoor je een financiering nodig hebt.
- Er is geen werkloosheidsuitkering bij einde MSB lidmaatschap.
- Door de tijd tussen declaratie en uitkeren van de bedragen kan het voorkomen dat je pas na twee of drie maanden je eerste salaris ontvangt. Gedurende deze maanden betaal je echter al wel belasting, verzekeringen en pensioen. Ga na of het MSB al direct na de eerste maand een salaris uitkeert.
- Vergaderingen e.d. worden vaak 's avonds gepland in tegenstelling tot in dienstverband.

Dienstverband

Voordelen:

- Kosten voor sociale verzekeringen (loon tijdens ziekte, WIA, WW, Wet Arbeid en Zorg) en pensioenpremies worden deels door de werkgever betaald.
- Er is een vastomlijnd inkomen, onafhankelijk van de hoeveelheid werkzaamheden en de winst of verlies van de instelling.
- Doorgaans een betere balans werk en privé dan in vrij beroep, omdat je een beroep kunt doen op wettelijke en/of cao-regelingen (ouderschapsverlof, deeltijdwerken, dienstrooster).

Nadelen:

- Er is een hiërarchische relatie tussen de medisch specialist (werknemer) en de instelling (werkgever).
- Je hebt doorgaans minder invloed op de bedrijfsvoering van de instelling dan in vrij beroep en er is geen ruimte voor ondernemerschap.

Nog vragen?

De Jonge Specialist beantwoordt graag jouw vragen over vrij beroep, toetreding goodwill en/of dienstverband. Je kunt contact met ons opnemen via info@dejongespecialist.nl of (088) 13 44 112.

de Jonge Specialist

 powered by:

Mercatorlaan 1200
Postbus 20057
3502 LB Utrecht

info@dejongespecialist.nl
www.dejongespecialist.nl
 @jongespecialist